

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä huhtikuuta 2024

191/2024

Laki eräistä paloturvallisuuslaitteista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään:

1) rakennuksiin kiinteästi asennettavien paloilmottimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimuksista, asennus-, huolto- ja tarkastustöistä, tarkastusvelvoitteesta ja tarkastuksen määrävälistä;

2) käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotöistä, tarkastus- ja huoltovelvoitteesta ja tarkastuksen ja huollon määräväleistä.

Tässä laissa säädetään lisäksi tuotteiden vaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta. Lakia sovelletaan seuraaviin tuotteisiin:

- 1) käsisammuttimet;
- 2) sammutuspeitteet ja muut sellaiset käsin käytettävät, kannettavat alkusammutustuotteet, jotka on tarkoitettu tulipalon sammuttamiseen palon alkuvaiheessa;
- 3) palovaroittimet ja häikäroittimet;
- 4) rakennukseen asennettavan paloilmottimen osaksi tarkoitetut laitteet;
- 5) rakennukseen asennettavan automaattisen sammutuslaitteiston osaksi tarkoitetut laitteet;
- 6) rakennukseen asennettavaksi tarkoitetut sammutuslaitteet;
- 7) rakennukseen asennettavaksi tarkoitetut savunpoistoluukut, savunpoistopuhaltimet ja savusulut;
- 8) poistumisopasteet ja -valaisimet sekä muut poistumisreittien merkitsemiseen ja valaisemiseen tarkoitetut tuotteet;
- 9) panospolttoiset tehdasvalmisteiset tulisijat, jotka on tarkoitettu kiinteiden aineiden polttamiseen, rakennuksen savuhormiin liitettäväksi ja tuottamaan lämpöä tilaan, johon ne on asennettu;
- 10) väestönsuojien rakentamiseen ja varustamiseen tarkoitetut tuotteet.

HE 106/2023
HaVM 2/2024
EV 13/2024

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2015/1535/EU (32015L1535); EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY (32006L0123); EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jos muussa laissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä tuotteiden markkinoille saattamisesta tai käyttöön luovuttamisesta, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.

Rakentamisen luvanvaraisuudesta, rakentamiselle asetettavista vaatimuksista, rakennustuotteiden ominaisuuksista ja rakennustyön valvonnasta säädetään rakentamislaisissa (751/2023).

Rakennusten paloturvallisuuslaitteiden kunnossapidosta ja kunnossapidon valvonnasta säädetään pelastuslaissa (379/2011).

Käsisammuttimen painesäiliön turvallisuusvaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta säädetään painelaitelaissa (1144/2016). Käsisammuttimen määräaikaistarkastuksesta painelaitteena säädetään lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (541/2023).

Kuluttajien käyttöön tarkoitettujen tuotteiden ja kuluttajapalvelujen turvallisuudesta säädetään lisäksi kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011).

Yhdenmukaistettujen tuotestandardien piiriin kuuluvien rakennustuotteiden ominaisuuksien ilmoittamisesta ja CE-merkinnästä säädetään rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 305/2011.

Markkinavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta markkinavalvontaviranomaisen päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016). Mainitussa laissa tarkoitettuna talouden toimijana pidetään tämän lain 40 §:n 1 momentin mukaista toiminnanharjoittajaa.

CE-merkittyjen rakennustuotteiden markkinavalvonnasta säädetään rakentamislaisissa.

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *paloilmoittimella* laitteistoa, jonka tarkoituksena on havaita alkava tulipalo ja ilmoittaa siitä automaattisesti;
- 2) *automaattisella sammutuslaitteistolla* laitteistoa, jonka tarkoituksena on havaita tulipalo ja sammuttaa se tai pitää se hallinnassa;
- 3) *asennusliikkeellä* toiminnanharjoittajaa, joka tekee paloilmoittimien tai automaattisten sammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotöitä;
- 4) *tarkastuslaitoksella* Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymää organisaatiota, jolla on oikeus tehdä tässä laissa säädettyjä paloilmoittimien tai automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastuksia;
- 5) *käsisammuttimella* kannettavaa ja käsin käytettävää sammutinta, jonka paino toimintakuntoisena on korkeintaan 20 kilogrammaa;
- 6) *käsisammutinliikkeellä* toiminnanharjoittajaa, joka tarkastaa tai huoltaa käsisammuttimia;
- 7) *pelastusviranomaisella* pelastuslain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua hyvinvointialueen pelastusviranomaista.

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

4 §

Paloilmoittimia ja automaattisia sammutuslaitteistoja koskevien vaatimusten soveltamisala

Paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen toteutusta, huoltoa ja tarkastuksia koskevat vaatimukset koskevat laitteistoja, joiden asentaminen perustuu laissa tai muussa säädöksessä olevaan velvoitteeseen, rakentamislupaan tai muuhun viranomaisen lupamenettelyyn. Vaatimukset koskevat myös laitteistoja, joiden paloilmoitukset liitetään Häätäkeskuslaitoksen hätäkeskustietojärjestelmään sekä laitteistoja, jotka liitetään vesi-huoltolaitoksen verkostoon tai rakennuksen vesi- ja viemäri-laitteistoon.

5 §

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutusta koskevat vaatimukset

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot on suunniteltava ja asennettava niin, että laitteistot toimivat asianmukaisesti ja luotettavasti, eikä niistä aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle eikä ympäristölle. Laitteistot on rakennettava kyseeseen käyttöön ja olosuhteisiin tarkoitetuista laitteista, komponenteista ja tarvikkeista, jotka ovat niitä koskevien vaatimusten mukaisia.

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutuksessa on otettava huomioon laitteiston käyttötarkoitus, suojattavassa kohteessa harjoitettava toiminta, suojattavan kohteen olosuhteet ja yhteensopivuus laitteiston toimintaan mahdollisesti vaikuttavien muiden järjestelmien kanssa. Laitteiston on täytettävä toiminnalliset vaatimukset, jotka koskevat laitteiston ominaisuuksia, laitteiston toiminnan luotettavuutta, eri laitteiden keskinäistä yhteensopivuutta ja suojausta haittavaikutuksilta. Toiminnalliset vaatimukset koskevat myös laitteiston erheellisen toiminnan ehkäisyä sekä tarpeellisia merkintöjä ja opasteita.

Sisäministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toiminnallisista vaatimuksista.

6 §

Laitteiston perusmäärittelyt

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutusta koskevista perusmäärittelyistä on laadittava selvitys, jossa kuvataan suojauksen laajuus, laitteiston mitoitusperusteet ja muut määrittelyt, joiden perusteella voidaan arvioida suunnitellun ratkaisun olevan 5 §:ssä säädettyjen vaatimusten mukainen. Selvitys on laadittava myös laitteiston merkittävistä muutos- ja laajennustöistä. Merkittäviksi muutos- ja laajennustöiksi katsotaan sellaiset työt, joita varten tarvitaan rakentamislupa tai muu viranomaishyväksyntä, tai jotka ovat vaativuudeltaan tai laajuudeltaan muuten rinnastettavissa uuden laitteiston asentamiseen.

Selvitys laitteiston perusmäärittelyistä on toimitettava tiedoksi pelastusviranomaiselle.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perusmäärittelyistä laadittavan selvityksen sisällöstä.

7 §

Asennustodistus

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutuksesta on laadittava asennustodistus, jossa kuvataan laitteiston tekninen toteutus ja kerrotaan toimintakunnon varmentamiseksi tehdyt testaukset ja muut toimenpiteet. Asennustodistus on laadittava myös laitteiston laajennus-, muutos- ja korjaustöistä vähäisiksi katsottavia töitä lukuun ottamatta.

Asennustodistuksen on sisällettävä laitteiston käytössä ja kunnossapidossa tarvittavat tiedot ja ohjeet.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asennustodistuksen sisällöstä.

8 §

Asennusliikkeen velvollisuudet

Asennusliikkeen on varmistettava, että paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston asennus- ja huoltotyöt tehdään asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää teknistä käytäntöä.

Asennusliikkeen on ennen laitteiston käyttöönottoa varmistettava, että laitteisto on 5 §:ssä säädettyjen vaatimusten mukainen. Asennusliikkeen on tehtävä kattavat toimintatestaukset.

Asennusliike laatii asennustodistuksen ja luovuttaa sen liitteineen laitteiston haltijalle.

9 §

Asennusliikettä koskevat edellytykset

Asennusliikkeen on nimettävä vähintään yksi vastuuhenkilö, jonka on oltava toiminnanharjoittaja tai asianomaisen asennusliikkeen palveluksessa ja jolla on 14 §:ssä tarkoitettu pätevyystodistus asennusliikkeen harjoittamalla asennus- ja huoltotoiminnan alalla. Vastuuhenkilöllä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästään.

Asennusliikkeen on nimettävä uusi vastuuhenkilö kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vastuuhenkilö vaihtuu tai on estynyt hoitamasta tehtävänsä muuten kuin lyhytaikaisen poissaolon vuoksi.

Asennusliikkeen käytössä on oltava asennus- ja huoltotyön edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät sekä laitekohtaiset ohjelmistot.

10 §

Asennusliikkeen toimintailmoitus

Asennusliikkeen on ennen toiminnan aloittamista tehtävä ilmoitus valvontaa varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Jos ilmoitus sisältää kaikki vaaditut tiedot, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto lähettää asennusliikkeelle ilmoituksesta vahvistuksen, jonka saatuaan asennusliike voi aloittaa toiminnan.

Ilmoituksen on sisällettävä tiedot toiminnanharjoittajasta ja vastuuhenkilöstä sekä harjoitettavan asennus- ja huoltotoiminnan alasta. Ilmoituksessa on selvitettävä, että 9 §:ssä asetetut vaatimukset täyttyvät. Ilmoituksesta on käytävä ilmi vastuuhenkilön suostumus tehtävänsä. Lisäksi ilmoituksessa on mainittava rekisteriin merkitsemistä varten 44 §:n 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Tässä pykälässä säädettyissä asioissa sekä muissa toiminnan kannalta oleellisissa asioissa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kuukauden kuluessa muutoksesta.

11 §

Asennusliikkeen vastuuhenkilön tehtävät

Asennusliikkeen vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että:

- 1) asennus- ja huoltotöissä noudatetaan tätä lakia;
- 2) laitteisto on tehtyn asennus- tai huoltotyön osalta lain vaatimusten mukainen;
- 3) asennus- ja huoltotöitä tekevillä henkilöillä on tarvittava osaaminen ja heidät on perehdytetty tehtäviinsä.

Asennusliikkeen vastuuhenkilö allekirjoittaa asennustodistuksen.

Vastuuhenkilön on tunnettava laitteistojen toteutusta koskevat vaatimukset ja ylläpidettävä ammattitaitoaan.

12 §

Asennusliikkeen vastuuhenkilön koe

Asennusliikkeen vastuuhenkilön kokeella osoitetaan, että henkilöllä on tehtävässä tarvittavat tiedot ja taidot sekä suunnittelu-, asennus- ja huoltotöihin liittyvien säädösten, standardien ja ohjeiden tuntemus. Vastuuhenkilön koe on teoriakoe. Koe koskee yksilöityä asennus- ja huoltotoiminnan alaa.

Kokeen järjestämisestä ja kokeesta annettavasta todistuksesta säädetään 52 §:ssä.

13 §

Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset

Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset ovat:

- 1) todistus suoritetusta 12 §:n mukaisesta vastuuhenkilön kokeesta;
- 2) yhteensä vähintään kolmen vuoden pituinen ja vastuuhenkilön tehtäviin nähden riittävän laaja-alainen työkokemus paloilmoittimien tai automaattisten sammutuslaitteistojen suunnittelu-, asennus- tai huoltotöistä.

14 §

Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyyden todentaminen

Vastuuhenkilön pätevyyttä haetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on yksilöitävä, mitä asennus- ja huoltotoiminnan alaa hakemus koskee ja selvitettävä, että 13 §:ssä säädetty vaatimukset täyttyvät. Lisäksi hakemuksessa on mainittava rekisteriin merkitsemistä varten 44 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Pätevyysvaatimukset täyttävälle henkilölle Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa pätevyystodistuksen. Pätevyystodistus on voimassa toistaiseksi.

Pätevyystodistuksessa yksilöidään, mitä asennus- ja huoltotoiminnan alaa se koskee. Aloja ovat:

- 1) paloilmoittimien asennus- ja huoltotyöt;
- 2) sprinklerilaitteistojen asennus- ja huoltotyöt;
- 3) vesisumulaiteistojen asennus- ja huoltotyöt;
- 4) kaasusammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotyöt;
- 5) aerosolisammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotyöt;
- 6) vaahtosammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotyöt;
- 7) muu kuin 1–6 kohdassa tarkoitettu yksilöitävissä oleva ala.

15 §

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston varmennustarkastus

Paloilmoittimelle ja automaattiselle sammutuslaitteistolle on tehtävä varmennustarkastus ennen laitteiston käyttöönottoa. Varmennustarkastus on tehtävä myös laitteiston merkittävälle muutos- ja laajennustyölle.

Varmennustarkastuksessa on riittävässä laajuudessa pistokokein tai muulla soveltuvalta tavalla varmistettava, että:

- 1) laitteisto täyttää toteutukselle säädetyt vaatimukset;
- 2) laitteistosta on laadittu asennustodistus ja laitteisto on sen mukainen;
- 3) asennusliike on tehnyt laitteiston toimintatestaukset ja tarkastukset;
- 4) laitteisto on tarkoitukseen sopiva ja toimintakuntoinen;
- 5) laitteisto antaa ja välittää tarvittavat hälytykset ja ilmoitukset.

Asennusliikkeen on huolehdittava varmennustarkastuksesta. Jos asennusliike laiminlyö velvollisuutensa tai on estynyt huolehtimaan siitä, laitteiston haltijan on huolehdittava tarkastuksesta. Varmennustarkastuksen tekee tarkastuslaitos.

16 §

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastus

Paloilmoittimelle ja automaattiselle sammutuslaitteistolle on tehtävä määräaikaistarkastus kolmen vuoden välein. Uuden laitteiston ensimmäinen määräaikaistarkastus on kuitenkin tehtävä 12–18 kuukauden kuluessa laitteiston varmennustarkastuksesta.

Määräaikaistarkastuksessa on riittävässä laajuudessa pistokokein tai muulla soveltuvalta tavalla varmistettava, että:

- 1) laitteisto on tarkoitukseen sopiva ja toimintakuntoinen;
- 2) laitteiston hälytykset ja ilmoitukset ovat toimintakunnossa;
- 3) laitteiston muutos- ja korjaustyöt on teetetty asennusliikkeellä ja niistä on asianmukaiset asiakirjat;
- 4) laitteistolla on ajantasainen huolto- ja kunnossapito-ohjelma;
- 5) hätäkeskukseen kytketyn laitteiston yhteyshenkilön tiedot ovat ajan tasalla;
- 6) laitteiston kunnossapito on riittävää toimintakunnon ylläpitämiseksi.

Laitteiston haltijan on huolehdittava laitteiston määräaikaistarkastuksesta. Määräaikaistarkastuksen tekee tarkastuslaitos.

17 §

Vakavat puutteet ja uusintatarkastus

Jos tarkastuslaitos varmennustarkastuksessa toteaa laitteistossa vakavia puutteita tai jos laitteiston asentaminen on niin keskeneräinen, ettei laitteiston toimintakunnosta voida varmistua, tarkastuslaitos keskeyttää tarkastuksen.

Jos tarkastuslaitos määräaikaistarkastuksessa toteaa laitteiston toimintakuntoon, käytettävyyteen tai luotettavuuteen vaikuttavia vakavia puutteita, tarkastuslaitoksen on määrättävä laitteisto tarkastettavaksi uudelleen.

Laitteiston haltijan on tilattava uusintatarkastus kolmen kuukauden kuluessa tarkastusmääräyksen antamisesta.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava tarkastuksessa havaitsemistaan vakavista puutteista ja uusintatarkastuksen määräämisestä pelastusviranomaiselle.

191/2024

18 §

Laitteiston haltijan oikeus päästä asuntoon

Laitteiston haltijalla tai hänen edustajallaan on 15–17 §:n mukaista tarkastusta suorittavan henkilön kanssa oikeus päästä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävään tilaan, jos se on välttämätöntä mainituissa pykälissä säädetyn velvollisuuden toteuttamista varten. Käynti on järjestettävä tilan haltijalle sopivana aikana kohtuullisen ajan kuluessa, jollei työn kiireellisyys tai laatu muuta vaadi.

19 §

Tarkastuspöytäkirja

Tarkastuslaitoksen on laadittava laitteiston haltijan käyttöön tarkastuspöytäkirja, josta käy ilmi:

- 1) kohteen yksilöintitiedot;
- 2) tehdyn tarkastuksen ja seuraavan tarkastuksen ajankohta;
- 3) tarkastuksen kulku ja tehdyt tarkastustoimenpiteet;
- 4) selvitys laitteiston säännösten ja vaatimusten mukaisuudesta;
- 5) havaitut laitteistoon ja sen toimintakuntoon liittyvät puutteet.

Laitteiston haltijan on säilytettävä varmennustarkastuksen tarkastuspöytäkirja vähintään viisi vuotta. Määräaikaistarkastuksen ja uusintatarkastuksen tarkastuspöytäkirjat sekä osoitus pöytäkirjassa esitettyjen puutteiden korjaamisesta laitteiston haltijan on säilytettävä vähintään seuraavaan määräaikaistarkastukseen saakka.

Tarkastuslaitoksen on toimitettava tarkastuspöytäkirja tiedoksi pelastusviranomaiselle. Varmennustarkastuksen tarkastuspöytäkirja on toimitettava myös asennusliikkeelle.

20 §

Tarkastustarra

Kun laitteiston toimintakunto on tarkastuksessa varmistettu, tarkastuslaitoksen on kiinnitettävä paloilmoitinkeskukseen tai vastaavaan kohtaan tarkastustarra, josta käy ilmi tarkastuslaitoksen nimi, tarkastusajankohta ja seuraavan määräaikaistarkastuksen ajankohta.

21 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta tarkastuslaitoksen tekemään 15–17 §:ssä tarkoitettuja paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastuksia varmistuttuaan, että hyväksymisen edellytykset täyttyvät.

Hyväksymispäätöksessä määritellään tarkastuslaitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Päätös voidaan antaa määräajaksi.

22 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytykset

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) laitos on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa;
- 2) laitos on tarkastustehtäviä koskevassa toiminnassaan riippumaton ja puolueeton;
- 3) laitoksella on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan riippumattomuus ja puolueettomuus tarkastustehtävissä on varmistettu;

- 4) laitoksella on käytössään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
 5) laitoksella on puolueettomasti arvioitu ja valvottu järjestelmä, jolla toiminnan laatu varmistetaan, sekä asianmukaiset ohjeet toimintaa ja sen seurantaan varten;
 6) laitoksella on tarkastuslaitostehtäviin liittyvien asiakirjojen luotettava ja tarkoitukseenmukainen ylläpito- ja tallennusjärjestelmä;
 7) laitoksella on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus toiminnasta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi.

Tarkastuslaitoksen on osoitettava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön akkreditoinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetty edellytykset.

Tarkastuslaitos voi teettää alihankkijalla osatoimenpiteitä tarkastustehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija täyttää 1 momentissa säädetty edellytykset. Tarkastuslaitos vastaa alihankkijalla teettämästään työstä. Laitoksen on pidettävä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan pätevyyden arviointia. Laitoksen on viipymättä tehtävä ilmoitus käyttämästään alihankkijasta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle rekisteriin merkitsemistä varten. Ilmoituksessa on mainittava 44 §:n 5 momentin 5 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaikista muutoksista, joilla on vaikutusta hyväksymisen edellytysten täyttymiseen.

23 §

Tarkastuslaitostehtävien suorittaminen

Tarkastuslaitoksen on suoritettava paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastukset ammattitaitoisesti ja noudattaen hyvää tarkastuskäytäntöä.

Tarkastuslaitoksen on seurattava toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimittava yhteistyössä toimialansa muiden tarkastuslaitosten kanssa toimintatapojen riittävän yhdenmukaisuuden varmistamiseksi.

Tarkastuslaitoksen ja sen käyttämän alihankkijan henkilökuntaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä, kun se hoitaa tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Tarkastuslaitoksen on annettava vuosittain toiminnastaan kertomus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

3 luku

Käsisammuttimien tarkastus ja huolto

24 §

Velvollisuus huolehtia käsisammuttimen tarkastuksesta

Käsisammuttimen omistajan tai haltijan on huolehdittava, että käsisammuttimelle tehdään tarkastus kahden vuoden välein. Jos käsisammutinta säilytetään paikassa, jossa se on alttiina kosteudelle, tärinälle, lämpötilan vaihtelulle tai pakkaselle, tarkastus on tehtävä vuoden välein. Käsisammuttimen tarkastuksen tekee käsisammutinliike.

Käsisammuttimen ensimmäisen tarkastuksen ajankohta lasketaan käsisammuttimeen merkitystä valmistusajankohdasta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta kotitalouskäyttöön tai muuhun vastaavaan yksityiseen käyttöön hankittuun käsisammuttimeen. Liikennevälineiden käsisammuttimien tarkastukseen sovelletaan tätä lukua, jos muussa laissa ei ole tästä poikkeavia säännöksiä.

25 §

Käsisammuttimen tarkastuksen sisältö

Käsisammuttimen tarkastuksessa tarkastetaan käsisammuttimen toimintakunto. Tarkastuksessa varmistetaan, että käsisammuttimessa ei ole toimintaa häiritseviä vikoja tai puutteita ja että käsisammuttimeen kiinnitetyn käyttö- ja huolto-ohjeen tiedot ovat luettavissa.

Tarkastuksessa on otettava huomioon käsisammuttimen ominaisuudet ja erityispiirteet sekä mallikohtaiset tarkastusta ja huoltoa koskevat ohjeet.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsisammuttimen tarkastukseen sisältyvistä toimenpiteistä ja asioista, jotka on otettava huomioon tarkastuksessa.

26 §

Velvollisuus huolehtia käsisammuttimen huollosta

Käsisammuttimen omistajan tai haltijan on huolehdittava, että käsisammuttimelle tehdään huolto enintään kymmenen vuoden välein, jollei käsisammuttimeen ole merkitty lyhyempää huoltoväliä. Käsisammuttimen huollon tekee käsisammutinliike.

Käsisammuttimen ensimmäisen huollon ajankohta lasketaan käsisammuttimeen merkitystä valmistusajankohdasta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta kotitalouskäyttöön tai muuhun vastaavaan yksityiseen käyttöön hankittuun käsisammuttimeen. Liikennevälineiden käsisammuttimien huoltoon sovelletaan tätä lukua, jos muussa laissa ei ole tästä poikkeavia säännöksiä.

27 §

Käsisammuttimen huollon sisältö

Käsisammuttimen huollossa käsisammutin tarkastetaan ja huolletaan toimintakuntoiseksi. Huollossa käsisammutin tyhjenetään, säiliön kunto tarkastetaan ja käsisammuttimen osat puhdistetaan, kunnostetaan tai uusitaan. Käsisammutin kootaan ja täytetään uudelleen sekä tarkastetaan käsisammuttimen tiiveys.

Huollossa on otettava huomioon käsisammuttimen ominaisuudet ja erityispiirteet sekä mallikohtaiset tarkastusta ja huoltoa koskevat ohjeet. Huollossa on käytettävä käsisammuttimeen soveltuvia mallikohtaisia varaosia ja tarvikkeita sekä sammuttimen käyttö- ja huolto-ohjeen mukaisia sammutteita ja ponneaineita.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsisammuttimen huoltoon sisältyvistä toimenpiteistä ja asioista, jotka on otettava huomioon huollossa.

28 §

Tarkastus- ja huoltotarrat

Käsisammutinliikkeen on kiinnitettävä tarkastettuun ja toimintakuntoiseen käsisammuttimeen tarkastustarra, josta käy ilmi käsisammutinliikkeen nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä tarkastusajankohta ja käsisammuttimen sijoituspaikan mukainen seuraavan tarkastuksen ajankohta kuukauden tarkkuudella. Tarkastustarran on oltava helposti luettavissa, eikä se saa peittää käsisammuttimen käyttö- ja huolto-ohjetta ja muita merkintöjä.

Käsisammutinliikkeen on kiinnitettävä huollettuun käsisammuttimeen tarkastustarra ja huoltotarra. Huoltotarrasta on käytävä ilmi käsisammutinliikkeen nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä huollon ajankohta. Huoltotarra ei saa peittää käsisammuttimen käyttö- ja huolto-ohjetta ja muita merkintöjä.

29 §

Käsiammutinliikkeen velvollisuudet

Käsiammutinliikkeen on tehtävä tarkastus- ja huoltotyöt asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää tarkastus- ja huoltokäytäntöä. Tarkastus- ja huoltotyöt on tehtävä sammuttimen turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistavalla tavalla ja niin, että ei aiheuteta vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle eikä ympäristölle.

30 §

Käsiammutinliikettä koskevat edellytykset

Käsiammutinliikkeen on nimettävä vähintään yksi vastuuhenkilö, jonka on oltava toiminnanharjoittaja tai asianomaisen käsiammutinliikkeen palveluksessa ja jolla on 35 §:ssä tarkoitettu pätevyystodistus. Vastuuhenkilöllä on oltava tosiasialliset mahdollisuudet huolehtia tehtävästään.

Käsiammutinliikkeen on nimettävä uusi vastuuhenkilö kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vastuuhenkilö vaihtuu tai on estynyt hoitamasta tehtävänsä muuten kuin lyhytaikaisen poissaolon vuoksi.

Käsiammutinliikkeen käytössä on oltava töiden edellyttämät asianmukaiset tilat ja työvälineet.

31 §

Käsiammutinliikkeen toimintailmoitus

Käsiammutinliikkeen on ennen toiminnan aloittamista tehtävä ilmoitus valvontaa varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Jos ilmoitus sisältää kaikki vaaditut tiedot, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto lähettää käsiammutinliikkeelle ilmoituksesta vahvistuksen, jonka saatuaan käsiammutinliike voi aloittaa toiminnan.

Ilmoituksen on sisällettävä tiedot toiminnanharjoittajasta ja vastuuhenkilöstä. Ilmoituksessa on selvitettävä, että 30 §:ssä asetetut vaatimukset täyttyvät. Ilmoituksesta on käytävä ilmi vastuuhenkilön suostumus tehtävänsä. Lisäksi ilmoituksessa on mainittava rekisteriin merkitsemistä varten 44 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Tässä pykälässä säädettyissä asioissa sekä muissa toiminnan kannalta oleellisissa asioissa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kuukauden kuluessa muutoksesta.

32 §

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön tehtävät

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että:

- 1) tarkastus- ja huoltotyössä noudatetaan tätä lakia;
- 2) tarkastus- ja huoltotöitä tekevillä on tarvittava osaaminen ja heidät on perehdytetty tehtäviinsä.

Vastuuhenkilön on tunnettava käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotöitä koskevat vaatimukset ja ylläpidettävä ammattitaitoaan.

33 §

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön koe

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön kokeella osoitetaan, että henkilöllä on tehtävässä tarvittavat tiedot ja taidot sekä käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotöihin liittyvien

säädösten, standardien ja ohjeiden tuntemus. Vastuuhenkilön koe sisältää teoriakokeen ja käytännön näyttökokeen.

Kokeen järjestämisestä ja kokeesta annettavasta todistuksesta säädetään 52 §:ssä.

34 §

Käsisammutinliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset

Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset ovat:

- 1) todistus suoritetusta 33 §:n mukaisesta vastuuhenkilön kokeesta;
- 2) yhteensä vähintään vuoden pituinen käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotöihin perehdyttävä työkokemus.

35 §

Käsisammutinliikkeen vastuuhenkilön pätevyyden todentaminen

Vastuuhenkilön pätevyyttä haetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on selvitettävä, että 34 §:ssä säädetty vaatimukset täyttyvät. Lisäksi hakemuksessa on mainittava rekisteriin merkitsemistä varten 44 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Pätevyysvaatimukset täyttävälle henkilölle Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa pätevyystodistuksen. Pätevyystodistus on voimassa toistaiseksi.

4 luku

Tuotteita koskevat vaatimukset

36 §

Tuotteiden yleiset vaatimukset

Tuotteiden on oltava käyttötarkoitukseensa sopivia ja toimittava asianmukaisesti. Tuotteen rakenteen, varusteiden ja muiden ominaisuuksien on lisäksi oltava sellaisia, että tuotetta voidaan käyttää turvallisesti ja niin, että niistä ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle eikä ympäristölle.

Rakennustuotteiden ominaisuuksista säädetään lisäksi rakentamislain 121 §:ssä.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuotteen turvalliseen asentamiseen ja käyttöön liittyvistä tuotteen ominaisuuksista sekä tuotteen toiminnalle ja käyttötavalle asetettavista vaatimuksista.

37 §

Tuotteiden merkinnät, tiedot ja ohjeet

Tuotteessa on oltava asianmukaisen ja turvallisen käytön edellyttämät merkinnät ja tiedot. Merkinnät ja tiedot on kiinnitettävä tuotteeseen näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi. Jos niitä ei ole mahdollista tai perusteltua kiinnittää tuotteeseen tuotteen koon, muodon tai vastaavan syyn takia, ne on annettava tuotteen pakkauksessa tai tuotteen mukana olevassa asiakirjassa.

Tuotteessa tai tuotteen mukana olevissa ohjeissa on oltava tarpeelliset tiedot tuotteen asianmukaista ja turvallista asentamista, käyttöä ja huoltoa varten.

Tuotteessa on oltava tyyppi-, erä-, sarja- tai mallinumero tai muu merkintä, jonka perusteella tuote voidaan tunnistaa. Tuotteessa on oltava valmistajan nimi tai muu merkintä valmistajan tai markkinoille saattajan todentamiseksi sekä osoite, jonka kautta tähän saa yhteyden.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuotteen asentamiseen ja käyttöön liittyvistä tiedoista sekä asennus-, käyttö- ja huolto-ohjeiden sisällöstä.

38 §

Kielivaatimukset

Tuotteen merkintöjen ja mukana toimitettavien asianmukaista ja turvallista käyttöä koskevien tietojen ja ohjeiden on oltava suomen ja ruotsin kielellä. Niiden on oltava selkeitä, ymmärrettäviä ja helppotajuisia.

Tuotteen ominaisuuksia ja vaatimustenmukaisuuden osoittamista koskevien teknisten asiakirjojen on oltava suomen tai ruotsin kielellä. Valvontaviranomaiselle toimitettavat asiakirjat voivat olla myös muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä.

39 §

Väestönsuojan laitteet ja varusteet

Sen lisäksi, mitä tuotteiden vaatimuksista, tuotteeseen tehtävistä merkinnöistä ja tuotteesta annettavista tiedoista ja ohjeista säädetään 36–38 §:ssä, väestönsuojien rakentamiseen ja varustamiseen tarkoitettujen laitteiden ja varusteiden ominaisuuksien ja kestävyysden on vastattava pelastuslaissa säädettyjä väestönsuojan teknisiä vaatimuksia. Väestönsuojakäyttö on otettava huomioon tuotteen merkinnöissä, tiedoissa ja ohjeissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä väestönsuojan laitteiden ja varusteiden ominaisuuksille, toiminnalle, käytötavalle ja kestävyydelle asetettavista vaatimuksista, tuotteista annettavista tiedoista, tuotteen mukana toimitettavien asennus-, käyttö ja huolto-ohjeiden sisällöstä sekä tuotteisiin tehtävistä merkinnöistä.

40 §

Tuotteen vaatimustenmukaisuus

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, tuo maahan, saattaa markkinoille, myy tai muuten luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tuotteita, on varmistettava, että tuote on vaatimusten mukainen.

Valmistajan on tuotteen ominaisuuksien edellyttämällä tavalla:

- 1) osoitettava tuotteen vaatimustenmukaisuus;
- 2) koottava ja pidettävä saatavilla vaatimustenmukaisuuden osoittamista ja valvontaa varten tekniset asiakirjat;
- 3) varustettava tuote tarpeellisilla merkinnöillä ja tiedoilla;
- 4) laadittava tuotteen mukana toimitettavaksi käyttö- ja muut ohjeet.

Jos valmistaja ei ole täyttänyt 2 momentissa säädettyä velvollisuuttaan, velvollisuus kuuluu sille, joka saattaa tuotteen markkinoille tai luovuttaa käyttöön ensimmäistä kertaa Euroopan talousalueella.

5 luku

Valvonta

41 §

Valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan 2 ja 3 luvun valvontaan.

191/2024

42 §

Valvonnan ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ohjaus kuuluu sisäministeriölle.

43 §

Valvontaviranomaiset

Lain noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Pelastusviranomaisen valvoo paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston haltijalle 15–17 §:ssä säädettyjen tarkastusveloitteiden noudattamista sekä käsisammuttimen tarkastus- ja huoltoveloitetta koskevien 24 ja 26 §:n noudattamista. Pelastusviranomaisen valvonnasta säädetään pelastuslaissa.

44 §

Viranomaisen rekisteri

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä toiminnan valvontaa varten sekä sen varmistamiseksi, että 2 ja 3 luvussa tarkoitettuja palveluja tarvitsevat voivat varmistua toiminnan asianmukaisuudesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tässä pykälässä tarkoitettujen rekisterin rekisterinpitäjä.

Rekisteriin tallennetaan asennusliikkeistä ja käsisammutinliikkeistä:

- 1) toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan, ja muut yhteystiedot;
- 2) vastuuhenkilön nimi, rekisteröintitunnus ja pätevyyttä koskevat tiedot;
- 3) liikkeen toiminnan ala;
- 4) rekisteröintitunnus;
- 5) toiminnanharjoittajalle ja vastuuhenkilölle tämän lain nojalla määrätty seuraamusset.

Rekisteriin tallennetaan 14 ja 35 §:ssä tarkoitetuista pätevyytensä osoittaneista henkilöistä:

- 1) nimi ja henkilötunnus;
- 2) pätevyyttä koskevat tiedot;
- 3) rekisteröintitunnus;
- 4) pätevyystodistuksen peruuttaminen.

Rekisteriin tallennetaan 52 §:ssä tarkoitetuista vastuuhenkilön kokeista annetuista todistuksista:

- 1) henkilön nimi ja henkilötunnus;
- 2) toiminnan ala, jota koe koski;
- 3) todistuksen antamisen päivämäärä.

Rekisteriin tallennetaan tarkastuslaitoksista:

- 1) toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan, ja muut yhteystiedot;
- 2) pätevyysalue;
- 3) rekisteröintitunnus;
- 4) tarkastuslaitokselle tämän lain nojalla määrätty seuraamusset;
- 5) tarkastuslaitoksen alihankkijan nimi, toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, pätevyysalue, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan, ja muut yhteystiedot.

Rekisteriin tallennetut 4 momentissa tarkoitettut tiedot on poistettava viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä.

45 §

Viranomaisen julkinen tietopalvelu

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi luovuttaa rekisteristä tietoja julkisen tietoverkon välityksellä (*julkinen tietopalvelu*). Asennusliikkeen ja käsisammutinliikkeen osalta näitä tietoja ovat toiminimi, toimipaikan osoite, yritys- ja yhteisötunnus, liikkeen toiminnan ala, liikkeen vastuuhenkilön nimi sekä liikkeen rekisteröintitunnus. Tarkastuslaitosten osalta tietoja ovat toiminimi, toimipaikan osoite, yritys- ja yhteisötunnus, laitoksen pätevyysalue sekä rekisteröintitunnus.

Julkisesta tietopalvelusta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena toiminimeä, yritys- ja yhteisötunnusta, toimipaikan sijaintikuntaa, toiminnan alaa tai liikkeen vastuuhenkilön nimeä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on poistettava asennusliikettä, käsisammutinliikettä ja vastuuhenkilöä koskevat tiedot välittömästi julkisesta tietopalvelusta, jos liike tai vastuuhenkilö on lopettanut toimintansa tai jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on kieltänyt liikkeen tai vastuuhenkilön toiminnan. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on poistettava tarkastuslaitosta koskevat tiedot välittömästi julkisesta tietopalvelusta, jos hyväksyminen on peruutettu tai toiminta on loppunut.

46 §

Viranomaisen oikeus saada tietoja

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tämän lain valvontaa varten välttämättömät tiedot paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen asennus-, huolto- ja tarkastustöistä sekä käsisammuttimien huolto- ja tarkastustöistä asennusliikkeen ja käsisammutinliikkeen toiminnanharjoittajalta ja vastuuhenkilöltä, tarkastuslaitokselta sekä paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston haltijalta, jota tämän lain velvoitteet koskevat.

47 §

Viranomaisen oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvonnassa saamia tietoja yksityisen ja yhteisön taloudellisesta asemasta, liikesalaisuudesta sekä yksityisen henkilökohtaisista oloista:

1) syyttäjälle syyteharkintaa varten ja poliisille ja muulle esitutkintaviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) pelastusviranomaiselle, kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle sekä työsuojelu-, ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle, jos tiedon luovuttaminen on viranomaisen tehtävien suorittamisen kannalta välttämätöntä;

3) toimivaltaiselle toisen valtion viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen täyttämiseksi.

48 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus tämän lain noudattamisen valvontaa varten tehdä tarkastuksia sekä päästä kaikkiin tiloihin, joissa harjoitetaan 2 ja 3 luvussa tarkoitettua toimintaa. Tarkastuksissa noudatetaan hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Valvontatoimenpiteitä ei voida kuitenkaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

49 §

Kiellot ja pakkokeinot

Jos asennusliike tai käsisammutinliike ei noudata tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on määrättävä liike korjaamaan puutteen määräajassa. Jos puutteet tai laiminlyönnit ovat vakavia tai toistuvia eikä annetusta määräyksestä huolimatta puutteita tai laiminlyöntejä ole korjattu, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää liikkeen toiminnan määräajaksi tai toistaiseksi.

Jos asennusliikkeen tai käsisammutinliikkeen vastuuhenkilö laiminlyö 11 tai 32 §:ssä säädetyn huolehtimisvelvollisuutensa, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on määrättävä henkilö korjaamaan puutteellinen toiminta. Jos puutteet tai laiminlyönnit ovat vakavia tai toistuvia eikä annetusta määräyksestä huolimatta puutteita tai laiminlyöntejä ole korjattu, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää vastuuhenkilön toiminnan määräajaksi tai toistaiseksi tai peruuttaa vastuuhenkilön pätevyystodistuksen.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on ilmoitettava välittömästi asennusliikkeelle tai käsisammutinliikkeelle tämän vastuuhenkilölle antamastaan määräyksestä tai toimintakiellosta tai pätevyystodistuksen peruuttamisesta.

Jos asennusliike tekee tai tarjoaa 8 §:ssä tarkoitettuja tai käsisammutinliike 29 §:ssä tarkoitettuja töitä ilman, että on tehnyt toimintailmoituksen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää toiminnanharjoittajaa jatkamasta toimintaansa.

Jos tarkastuslaitos tai laitoksen 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu alihankkija toimii säännösten tai määräysten vastaisesti, ei enää täytä 22 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 21 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä asetettuja vaatimuksia, ehtoja ja rajoituksia, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on määrättävä tarkastuslaitos korjaamaan puutteen määräajassa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos tarkastuslaitos ei ole korjannut puutetta määräajassa ja puute on olennainen tai vakava.

50 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi tehostaa lain nojalla antamaansa kieltoa tai määrystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta säädetään uhkasakkoissa (1113/1990).

51 §

Poliisin virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle lain noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi. Poliisin antamasta virka-avusta säädetään poliisilaissa (872/2011).

Erinäiset säännökset

52 §

Vastuuhenkilön kokeen järjestäminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtii vastuuhenkilön kokeiden järjestämisestä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vahvistaa kokeen sisällön ja toteutustavan sekä kokeesta annettavan todistuksen sisällön.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi järjestää kokeet itse tai tehdä kokeiden järjestämisestä sopimuksen muun riittävän asiantuntevan tahon kanssa. Riittävän asiantuntevana tahona pidetään henkilöiden sertifiointia hoitavaa yritystä tai yhteisöä tai muuta yritystä tai yhteisöä, jonka toiminnan riippumattomuus on varmistettu ja jolla on tarvittava ammatillinen osaaminen kokeiden järjestämiseen.

Kokeen järjestämisestä tehtävässä sopimuksessa asetetaan ehdot, joilla varmistetaan kokeiden asianmukainen järjestäminen sekä arvostelun yhdenmukaisuus. Lisäksi sopimuksessa määritellään kokeesta perittävän maksun perusteet sekä miten kokeen järjestäjä raportoi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo kokeiden tasoa ja arvostelua. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on irtisanottava sopimus, jos kokeen järjestäjä ei enää täytä sopimuksen ehtoja.

Kokeen järjestäjä antaa todistuksen hyväksytysti suoritetusta kokeesta. Kokeesta annettu todistus on voimassa kolme vuotta. Tiedot kokeista annetuista todistuksista tallennetaan 44 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Hylätystä suorituksesta on annettava päätös, josta ilmenee hylkäyksen perusteet.

53 §

Tarkastuslaitoksen oikeus saada tietoja

Tarkastuslaitoksella on oikeus saada hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 17 §:n 8 kohdassa tarkoitettuja hätäkeskukseen kytketyn paloilmoittimen ja automaattisen sammuuslaitteiston kohdetietoja sekä testaustoiminnan ja vikatilanteiden tietoja Hätäkeskuslaitoksen kanssa sovitulla tavalla. Oikeus saada tietoja koskee vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä tämän lain 15–17 §:ssä säädettyjen tarkastusten suorittamiseksi.

54 §

Muutoksenhaku Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisen asettamista ja täytäntöönpantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin uhkasakkolakia.

55 §

Muutoksenhaku eräissä tapauksissa

Tarkastuslaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua. Vastuuhenkilön koesuorituksen arvosteluun sekä hylkäävään päätökseen, jonka on tehnyt 52 §:n 2 momentissa tarkoitettu

riittävän asiantunteva taho, saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

56 §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen

Vastuuhenkilön pätevyys voidaan osoittaa myös muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnettyllä pätevyystodistuksella tai vastaavalla asiakirjalla, jos sen saamisen perustana olevat vaatimukset vastaavat, mitä tässä laissa säädetään. Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustamisesta päättää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto noudattaen ammattipätevyyden tunnustamisesta annettua lakia (1384/2015).

57 §

Vastavuoroinen tunnustaminen

Tuotteiden, joita pidetään laillisesti kaupan toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Turkissa tai jotka ovat peräisin Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolena olevista valtioista ja joita pidetään laillisesti kaupan tällaisissa valtioissa, markkinoille saattamisesta säädetään toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tavaroiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 764/2008 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/515.

58 §

Pelastusviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus

Pelastusviranomaisen ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle epäkohdista, joita valvontaa tehdessään tai muita tehtäviään hoitaessaan on havainnut tässä laissa tarkoitetuissa tuotteissa tai tarkastuslaitosten, asennusliikkeiden tai käsisammutinliikkeiden toiminnassa.

59 §

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suoritteista perittävät maksut

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

60 §

Lain soveltaminen puolustusvoimissa

Tätä lakia ei sovelleta maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavissa kohteissa.

61 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Tällä lailla kumotaan pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007), jäljempänä *kumottu laki*.

Kumotun lain ja pelastustoimen laitteiden teknisistä vaatimuksista ja tuotteiden paloturvallisuudesta annetun lain (562/1999) nojalla annetut asetukset kumoutuvat myös niiltä osin kuin ne on jätetty voimaan pelastuslain 112 §:n 3 momentin 26 kohdan nojalla.

Kumotun lain nojalla annettu valtioneuvoston asetus väestönsuojan laitteista ja varusteista (409/2011) jää kuitenkin voimaan.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottuun lakiin, viittauksen katsotaan tarkoittavan tätä lakia.

62 §

Siirtymäsäännökset

Tuotteet, jotka on saatettu markkinoille ennen tämän lain voimaantuloa ja joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat jäädä markkinoille tämän lain voimaan tullessa.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat vastuuhenkilön pätevyystodistukset pysyvät voimassa annetussa laajuudessa myöntämispäätöksen voimassaoloajan. Tänä aikana pätevyystodistus voidaan uusida tämän lain mukaiseksi pätevyystodistukseksi tekemällä ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Uusiminen ei edellytä vastuuhenkilön kokeen suorittamista uudelleen.

Kumotun lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu vastuuhenkilön kokeesta viiden viimeisen vuoden aikana annetut todistukset ovat voimassa kolme vuotta tämän lain voimaantuloa.

Toiminnanharjoittaja, joka on tehnyt asennusliikkeen tai käsisammutinliikkeen toimintailmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kumotun lain nojalla, saa jatkaa toimintaansa entisessä laajuudessaan.

Kumotun lain nojalla hyväksytty tarkastuslaitos voi ilman erillistä hyväksyntää jatkaa tässä laissa tarkoitettuna tarkastuslaitoksena hyväksymispäätöksessä mainituilla ehdoilla.

Jos paloilmittimen tai automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastuksen väli tämän lain johdosta lyhenee, seuraava määräaikaistarkastus voidaan tehdä noudattaen tarkastuksen yhteydessä tarkastuspöytäkirjaan merkittyä tarkastusväliä.

Lain 16 §:ssä säädettyä uuden laitteiston ensimmäisen määräaikaistarkastuksen määräväliä sovelletaan lain voimaantulon jälkeen suoritettavan 15 §:ssä tarkoitetun varmennustarkastuksen jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 19.4.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Sisäministeri Mari Rantanen